

Lublin, 24 listopada 2011 r.

RIO – II – 601/31/2011

Pan Krzysztof Iwaniuk
Wójt Gminy Terespol
ul. Wojska Polskiego 47
21 - 550 Terespol

Szanowny Panie Wójcie

W dniach od 11 lipca do 21 września 2011 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy Terespol. Protokół kontroli omówiono i podpisano 7 października 2011 r.

W zakresie nieprawidłowości wyeliminowanych w trakcie kontroli, po udzieleniu przez kontrolujących stosownego instruktażu – nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1997 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie wykonania budżetu:

1.1. Nieopodatkowanie podatkiem od środków transportowych samochodu ciężarowego, co skutkowało заниżeniem należnych dochodów z tego tytułu w latach 2006-2010 o 2.450 zł – str. 17 protokołu.

Wezwać wskazanego w protokole kontroli właściciela środka transportowego do złożenia deklaracji na podatek od środków transportowych, na podstawie przepisów art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.) w związku z art. 8 pkt 1 oraz art. 9 ust. 1 i ust. 6 pkt 1 ustawy

z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.).

W przypadku niezłożenia deklaracji, mimo wezwania organu podatkowego, wydać decyzję określającą wysokość zobowiązania podatkowego – na podstawie art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej – po przeprowadzeniu postępowania podatkowego i wyegzekwować należny podatek.

1.2. Opodatkowanie, w latach 2010 – 2011, gruntów stanowiących współużytkowanie wieczyste dwóch osób fizycznych oraz udziałów w gruntach stanowiących współużytkowanie wieczyste tych osób z osobą prawną – w drodze deklaracji na podatek od nieruchomości złożonych przez osoby fizyczne – str. 18 protokołu.

Nieruchomości stanowiące współwłasność lub znajdujące się w posiadaniu osób fizycznych opodatkowywać w drodze odrębnej decyzji wymiarowej, mając na uwadze przepisy art. 3 ust. 4 i art. 6 ust. 7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych w związku z art. 92 § 1 Ordynacji podatkowej, stosownie do których nieruchomości te stanowią odrębny przedmiot opodatkowania, a obowiązek podatkowy ciąży solidarnie na wszystkich współwłaścicielach lub posiadaczach, przy czym należny podatek ustalany jest w drodze decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego.

Jeżeli nieruchomość stanowi współwłasność lub znajduje się w posiadaniu osób fizycznych oraz osoby prawnej, od osób fizycznych i prawnych egzekwować deklaracje na podatek od nieruchomości i opłacanie podatku na zasadach obowiązujących osoby prawne, w związku z przepisami art. 6 ust. 11 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz art. 274a § 1 Ordynacji podatkowej.

Dla współużytkowników wieczystych prowadzić odrębne konto szczegółowe z tytułu podatków, stosownie do przepisów § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375).

1.3. Nieskuteczne doręczenie decyzji określających wysokość zobowiązania podatkowego za lata 2007 – 2010 i w rezultacie nieopodatkowanie użytków rolnych, stanowiących własność spółki z o.o. – str. 20 protokołu.

Decyzje określające wysokość zobowiązania podatkowego doręczać osobie prawnej z zastosowaniem przepisów rozdziału 5 „Doręczenia” Ordynacji podatkowej, z uwzględnieniem art. 150 oraz art. 151a tej ustawy, zgodnie z którymi osobom prawnym pisma doręcza się w lokalu ich siedziby lub w miejscu prowadzenia działalności – osobie upoważnionej do odbioru korespondencji, a jeżeli podany przez osobę prawną adres jej siedziby nie istnieje lub jest niezgodny z odpowiednim rejestrem

i nie można ustalić miejsca prowadzenia działalności, pismo pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia.

Uwzględniając wskazane przepisy, skutecznie doręczyć – wskazanemu w protokole przedsiębiorcy – decyzje określające wysokość zobowiązania podatkowego za lata 2007 – 2010.

1.4. Opodatkowanie w 2010 r. podatników podatku od środków transportowych na podstawie niekompletnie wypełnionych deklaracji (przypadki) – str. 21, 22 protokołu.

Sprawdzać przedkładane deklaracje na podatek od środków transportowych, w celu stwierdzenia ich formalnej poprawności oraz ustalenia stanu faktycznego, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do przepisów art. 272 pkt 2 i 3 Ordynacji podatkowej.

W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji, skorzystać – w ramach czynności sprawdzających – z uprawnienia do żądania złożenia niezbędnych wyjaśnień lub jej uzupełnienia, na podstawie przepisów art. 274a § 2 powołanej ustawy.

Czynności sprawdzające przeprowadzać z zachowaniem zasady pisemnego załatwiania spraw podatkowych, stosownie do przepisów art. 126 w związku z art. 280 Ordynacji podatkowej

Zwracać uwagę na prawidłowość zastosowanych stawek podatkowych dla danego rodzaju pojazdu, mając przy tym na uwadze, że w przypadku środków transportowych stanowiących zespoły pojazdów podstawą opodatkowania jest dopuszczalna masa całkowita zespołu pojazdów, w związku z przepisami art. 8 pkt 3 - 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Jeśli okaże się, że złożone przez podatników, objętych kontrolą, deklaracje zawierają błędy rachunkowe, inne oczywiste omyłki albo wypełniono je niezgodnie z ustalonymi wymaganiami (np. podatnik zastosował nieprawidłową stawkę podatku) – korygować deklaracje, dokonując stosownych poprawek, jeżeli zmiana wysokości zobowiązania podatkowego w wyniku korekty nie przekroczy kwoty 1.000 zł, zgodnie z przepisami art. 274 § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej. Podatnikom doręczać uwierzytelnione kopie skorygowanych deklaracji wraz z informacją o – związanej z korektami deklaracji – zmianie wysokości zobowiązania podatkowego, stosownie do przepisów art. 274 § 2 Ordynacji podatkowej. Jeżeli zmiana wysokości zobowiązania podatkowego w wyniku korekty przekroczy kwotę 1.000 zł – wezwać podatników do ich skorygowania oraz do złożenia niezbędnych wyjaśnień, wskazując przyczyny, z powodu których informacje zawarte w deklaracjach podaje się w wątpliwość, stosownie do przepisów art. 274 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej. W razie niezłożenia deklaracji – przeprowadzić postępowanie podatkowe i określić decyzjami prawidłową wysokość zobowiązania podatkowego, stosownie do przepisów art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej, z uwzględnieniem okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych,

wskazanego w przepisach art. 70 § 1 tej ustawy.

- 1.5. *Doręczanie decyzji wymiarowych osobom niebędącym ich adresatami, bez potwierdzenia zobowiązania się tych osób do oddania pisma adresatowi (przypadki) – str. 23 protokołu.*

W sytuacji gdy decyzję wymiarową odbiera osoba niebędąca jej adresatem – dokumentować zobowiązanie się tej osoby do oddania pisma adresatowi, mając na uwadze przepisy art. 149 Ordynacji podatkowej oraz zasadę pisemnego załatwiania spraw podatkowych, określoną w przepisach art. 126 tej ustawy.

- 1.6. *Dokonanie odpisu podatku na szczegółowym koncie podatnika pod inną datą niż data doręczenia decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowej – str. 23 protokołu.*

Odpisu podatku na koncie podatnika dokonywać pod datą doręczenia decyzji w sprawie udzielenia ulgi w zapłacie podatku, zgodnie z przepisami § 4 ust. 1 pkt 2 w związku z § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego, mając na uwadze przepisy art. 212 Ordynacji podatkowej, stosownie do których organ podatkowy wydający decyzję jest nią związany od chwili jej doręczenia.

- 1.7. *Dopuszczenie do przedawnienia zobowiązań podatkowych (w kwocie 398,70 zł), wskutek niewystawienia tytułu wykonawczego na zaległości z 2005 r. – str. 25 protokołu oraz załącznik Nr IV/15 do protokołu kontroli.*

Podjąć konsekwentne czynności zmierzające do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do osób posiadających zaległości podatkowe, w związku z przepisami art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 z późn. zm.).

Jeżeli należność nie zostanie zapłacona w terminie określonym w decyzji do zobowiązanego wysłać upomnienie, a po bezskutecznym upływie wyznaczonego w upomnieniu terminu płatności – wystawiać tytuły wykonawcze i kierować je do właściwego miejscowo urzędu skarbowego systematycznie i bez zwłoki, stosownie do przepisów § 3 ust. 1, § 5 ust. 1, § 6 ust. 1 i § 7 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.).

- 1.8. *Niepodjęcie skutecznych działań mających na celu ustalenie następców prawnych nieżyjącego (od maja 2002 r.) podatnika, wystawianie nakazów płatniczych na nieżyjącego podatnika oraz bezpodstawne dokonywanie na jego koncie przypisu*

podatków na podstawie tych nakazów – str. 26 protokołu.

Podjąć działania mające na celu ustalenie następców prawnych nieżyjącego podatnika oraz doręczenie decyzji wymiarowych stronie; w przypadku ustalenia, że podatnik nie żyje – wydawać decyzje o odpowiedzialności spadkobiercy za zobowiązania podatkowe spadkodawcy, stosownie do przepisów art. 100 w związku z art. 102 Ordynacji podatkowej, mając na uwadze art. 1025 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.).

Jeżeli przedmiot opodatkowania pozostaje w posiadaniu samoistnym – wydać i doręczyć nakaz płatniczy posiadaczowi samoistnemu, na którym zgodnie z przepisami art. 3 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 oraz art. 6c ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969 z późn. zm.) ciąży obowiązek podatkowy.

Przypisu podatku na koncie podatnika dokonywać na podstawie doręczonej stronie decyzji, w związku z § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego i art. 133 § 1 Ordynacji podatkowej.

W przypadku ustalenia, że podatnik nie żyje, zamykać jego konto podatkowe, w związku z art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, a nieuregulowane przez niego zaległości podatkowe dochodzić od spadkobiercy.

- 1.9. *Zaniżenie wykazanych w sprawozdaniu Rb-PDP za okres od początku roku do 31 grudnia 2010 r. skutków udzielonych ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości (o 8.327,06 zł), w wyniku niewyliczenia tych skutków dla pomieszczeń gminnych zajętych na potrzeby żywienia zbiorowego dla uczniów zorganizowanego i prowadzonego w szkole przez podmioty inne niż szkoła – zwolnionych z podatku uchwałą Rady Gminy – str. 26, 27 protokołu.*

W sprawozdaniu Rb-PDP „Roczne sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy” wykazywać kwoty, stanowiące rzeczywiste skutki udzielonych przez gminę ulg i zwolnień, stosownie do przepisów § 3 ust. 1 pkt 10 w związku z przepisami § 7 ust. 3 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik Nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103).

Sporządzić skorygowane sprawozdanie Rb-PDP za 2010 r. (również w formie elektronicznej) oraz przekazać je do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie Zespół Zamiejscowy w Białej Podlaskiej w terminie 14 dni od daty otrzymania tego wystąpienia; załączyć szczegółową informację o wielkościach dokonanych korekt i wskazać, że korekta dokonana została w wyniku kontroli przeprowadzonej przez RIO.

1.10. Pobranie opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zaniżonej (o 1.259,66 zł) wysokości – str. 28, 29 protokołu.

Od przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży, w którym roczna wartość sprzedaży napojów alkoholowych w roku poprzednim przekroczyła kwoty określone w przepisach art. 11¹ ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.) pobierać opłatę w wysokości ustalonego w tym przepisie procentu ogólnej wartości sprzedaży tych napojów w roku poprzednim. Wyegzekwować od przedsiębiorcy wskazanego w protokole kontrole niedopłaconą kwotę opłaty.

1.11. Ustalenie wartości zamówienia pn. „Budowa kompleksu sportowego „Moje Boisko – Orlik 2012” w Kobylanach gm. Terespol” – wraz z podatkiem od towarów i usług – str. 37 protokołu.

Wartość zamówienia ustalać z należytą starannością, bez podatku od towarów i usług, stosownie do przepisów art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.).

1.12. Bezzasadne żądanie od wykonawców złożenia wraz z ofertą:

- oświadczenia o zaakceptowaniu treści umowy (w specyfikacji istotnych warunków zamówienia pn. „Budowa kompleksu sportowego „Moje Boisko – Orlik 2012” w Kobylanach gm. Terespol” i „Remont drogi gminnej nr 000792L w miejscowości Łobaczew Mały”),
- kopii dowodu wpłaty wadium, w przypadku jego wniesienia w formie pieniężnej (w specyfikacji istotnych warunków zamówienia pn. „Budowa kompleksu sportowego „Moje Boisko – Orlik 2012” w Kobylanach gm. Terespol”) – str. 38, 44-45 protokołu.

Od wykonawców żądać wyłącznie oświadczeń lub dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, stosownie do postanowień art. 25 ust. 1 ustawy - Prawo zamówień publicznych, mając na uwadze, że od wykonawców nie można żądać złożenia wraz z ofertą:

- oświadczenia o zaakceptowaniu treści umowy, które nie daje zamawiającemu żadnych podstaw ani możliwości dokonania oceny spełniania przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu, nie potwierdza też spełnienia wymagań określonych przez

zamawiającego dla oferowanych dostaw, usług lub robót budowlanych. Wykonawca składając ofertę wyraża zgodę na warunki wskazane w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, w tym także na postanowienia załączonego do niej – na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 16 ustawy – wzoru umowy, więc dodatkowe oświadczenie w tym zakresie nie jest dokumentem niezbędnym dla przeprowadzenia postępowania,

- kopii dowodu wpłaty wadium, gdyż – zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy – zamawiający może żądać od wykonawców wyłącznie wniesienia wadium i to fakt niewniesienia wadium, a nie brak dowodu na dokonanie tej czynności, stanowi przesłankę do wykluczenia wykonawcy z postępowania, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 4 ustawy; dowód wpłaty wadium nie jest więc dokumentem niezbędnym do przeprowadzenia postępowania, wobec czego jego żądanie jest bezpodstawne, a wadium – stosownie do przepisów art. 45 ust. 3 ustawy – wykonawca może wnieść do upływu terminu składania ofert. Żądanie od wykonawców dołączenia do oferty kopii dowodu wpłaty wadium powoduje, że wykonawca, który zechce złożyć ofertę np. na 10 dni przed upływem terminu składania ofert, już byłby zobowiązany do wniesienia wadium, mimo że prawo takie przysługuje mu aż do upływu tego terminu.

1.13. Niezawarcie w ogłoszeniach o zamówieniu pn. Budowa kompleksu sportowego „Moje Boisko – Orlik 2012” w Kobylanach gm. Terespol” informacji o dokumentach, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełniania:

- *warunku udziału w postępowaniu w zakresie sytuacji finansowej, tj. polisy ubezpieczeniowej lub innego dokumentu potwierdzającego, że wykonawca jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej, których nie wskazano w żadnym z opublikowanych ogłoszeń,*
- *przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego (np. certyfikatu lub deklaracji zgodności z PN-EN 14877:2008 potwierdzających parametry oferowanej nawierzchni), których nie wskazano w ogłoszeniu zamieszczonym w Biuletynie Zamówień Publicznych,*
mimo żądania tych dokumentów w specyfikacji istotnych warunków zamówienia – str. 37 - 38 protokołu.

Dochowywać należytej staranności przy formułowaniu treści ogłoszenia o zamówieniu i specyfikacji istotnych warunków zamówienia, jednoznacznie wskazując jakie oświadczenia lub dokumenty mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełniania warunków udziału w postępowaniu oraz spełniania przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego, stosownie do przepisów art. 25 ust. 1 w związku z art. 40 ust. 6 pkt 2 oraz art. 36 ust. 1 pkt 6 ustawy

Prawo zamówień publicznych.

2. W zakresie mienia komunalnego.

2.1. Ustalenie wartości nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży na podstawie nieaktualnego operatu szacunkowego – str. 47 protokołu.

Operat szacunkowy wykorzystywać do celu, dla którego został sporządzony, przez okres 12 miesięcy od daty jego sporządzenia, chyba że wystąpiły zmiany uwarunkowań prawnych lub istotne zmiany czynników, o których mowa w art. 154 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), a po upływie tego okresu – po potwierdzeniu jego aktualności przez rzeczoznawcę majątkowego, zgodnie z przepisami art. 156 ust. 3 i 4 powołanej ustawy.

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania, w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl), w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

Do wiadomości:

Rada Gminy Terespol